

Kaukaz Północny fotorelacja

tekst i fot. Julita Orska

Ubiegłoroczny jesienny urlop postanowiłam spędzić na Północnym Kaukazie. Dołączyłam jako pasażer do grupy „offroadowej”. Przejechaliśmy ponad 7 tys.km z czego 5 tys.km, żeby tam dotrzeć i wrócić. Resztę na miejscu drogami bez asfaltu lub bez drogi. Przejechaliśmy przez kilka rosyjskich republik (Karaczajo-Czerkiesja, Kabardo-Bałkaria, Osetia Północna, Inguszetia, Czeczenia i Dagestan), najwięcej czasu spędzając w Dagestanie. Podróżowaliśmy w 10 osób i 4 samochody. Cały wyjazd trwał 17 dni. Nie spotkało nas nic nieprzyjemnego ze strony tubylców. Wręcz przeciwnie, na każdym kroku spotykaliśmy się z niezwykłą serdecznością. Uczynność i gościnność miejscowych górali często nas zaskakiwała. Docieraliśmy do miejsc, w których nikt nie zna słowa „turysta”. Nie uniknęliśmy oczywiście kontroli oraz pewnych ograniczeń w dostarceniu do niektórych miejsc. Przeżyliśmy też kilka przygód, najwięcej związanych z awariami samochodów. Była to niezwykła wyprawa a nagrodą za odwagę wyruszenia w nieznaną były przepiękne górskie widoki.

Kaukaz Północny położony jest w południowej części Rosji pomiędzy Morzem

Czarnym, Morzem Kaspijskim oraz łańcuchem górskim Wielkiego Kaukazu. W południowej części Kaukazu Północnego znajdują się wysokie góry z Elbrusem na czele. Elbrus (5642 m.n.p.m.) jest uspiętym wulkanem i leży na granicy dwóch republik: Kabardyno-Bałkarii i Karaczajo-Czerkiesji.

Administracyjnie Kaukaz Północny dzieli się na siedem republik i dwa kraje federacji rosyjskiej: Adygea, Karaczajo-Czerkiesja, Kabardo-Bałkaria, Inguszetia, Osetia Północna, Czeczenia i Dagestan, Kraj Kraśnodarski i Kraj Stawropolski.

Największą republiką spośród republik kaukaskich jest Dagestan. Jest to najbardziej wieloetniczna i zislamizowana republika Kaukazu Północnego. Stolica Dagestanu – Machaczkała leży nad Morzem Kaspijskim.

Kolejną pod względem wielkości republiką jest Czeczenia. Stolicą Czeczenii jest Grozny. Południową część Czeczenii zajmują wąwozy wyżłobione przez rzeki oddzielone od siebie pasmami górskimi. Wąwozy te były głównym ośrodkiem

Elbrus o wschodzie słońca – Karaczajo - Czerkiesja

oporu miejscowych górali przed najeżdżaczami.

Karaczajo – Czerkiesja i Kabardo –Bałkaria znane są ze względu na położenie Elbrusa. Zwłaszcza Kabardo – Bałkaria, która

posiada najlepiej rozwiniętą w tym rejonie infrastrukturę turystyczną (turystyka wspinaczkowa, wyciągi narciarskie). Stolicą Karaczajo – Czerkiesji jest miasto Czerkiesk a Kabardo – Bałkarii Nalczyk.

Na wschodzie Kabardo – Bałkaria graniczy z Osetią Północną ze stolicą we Władychkaukazie.

Historycznie Kaukaz Północny dzielił się na auły lub regiony i te podziały nadal tu funkcjonują. Podziału na republiki dokonano dopiero w czasach Związku Radzieckiego.

Kaukaz Północny jest zamieszkały przez kilkadziesiąt narodów i grup etnicznych. Świadomość narodowa wykształciła się dopiero w czasach radzieckich wraz z utworzeniem autonomicznych republik. Wcześniej dużo ważniejsza była identyfikacja rodowo-plemienna, terytorialna i religijna.

Region ten zamieszkują wyznawcy różnych religii. Dominują muzułmanie. Wschodnia część Kaukazu Północnego

(Czeczenia, Inguszetia, Dagestan) jest znacznie bardziej religijna niż zachodnia. Islam odgrywa tam dużą rolę społeczną i polityczną.

Jest to najbardziej niestabilny region Federacji Rosyjskiej. Najtrudniejsza sytuacja panowała tam w drugiej połowie lat 90-tych XX w. (wojna w Czeczenii).

Wojna w Czeczenii trwała od 1994 do 2004 roku z przerwą w latach 1996-1999. Po zamachu w Bieśtanie w 2004 roku, wojna zaczęła przycichać z powodu śmierci lub emigracji wielu czeczeńskich przywódców, spadku poparcia ludności dla partyzantów, trudności w zdobyciu środków finansowych na broń oraz zmiany polityki Kremla (obsadzanie stanowisk władz lokalnych lojalnych wobec władz w Moskwie).

Widok na Elbrus 5642 m n.p.m. - Karaczajo - Czerkiesja

Karaczajo – Czerkiesja

Obecnie sytuacja w Czeczenii jest w miarę stabilna. Bojownicy atakują rzadko i głównie prorosyjskie ugrupowania czeczeńskie, raczej nie zdarzają się zamachy terrorystyczne (ostatnio kilka zamachów miało miejsce w Dagestanie). Trwa odbudowa gospodarcza i ekonomiczna Czeczenii. Panuje tu jednak reżim.

Po rozpadzie Związku Radzieckiego bardzo silne były też konflikty etniczne. Każdy kaukaski naród domagał się utworzenia dla niego oddzielnej republiki. Obecnie te konflikty nie są już problemem. Coraz poważniejszym problemem staje się rosnąca niechęć do mieszkających na Kaukazie Północnym Rosjan (szczególnie w Inguszetii, gdzie regularnie dochodzi do mordowania Rosjan).

Najpoważniejszym czynnikiem destabilizującym sytuację na Kaukazie Północnym jest działalność islamskich ugrupowań zbrojnych, których celem jest obalenie świeckich władz i utworzenie państwa islamskiego z prawem szariatu.

Przyczyną rozwoju radykalnego islamu jest brak innej ideologii stanowiącej alternatywę dla młodych ludzi. Konflikty ideologiczne między zwolennikami świeckiego państwa a zwolennikami radykalnego islamu są na porządku dziennym, szczególnie silnie występują w Dagestanie.

Kaukaz Północny jest też najbardziej niebezpiecznym regionem Rosji. Powszechnym problemem jest bezrobocie i korupcja a trudną sytuację gospodarczą pogarsza duży przyrost naturalny.

Widok na Szcharę 5193 m n.p.m. – Osetia Północna

Osetia Północna - Dargavs – Miasto Umarłych. Budynki to grobowce. Każdy ród/klan miał swój grobowiec. Krążą różne legendy na temat tego miejsca. Jedna z nich głosi, że ten kto dostał się do miasta nigdy nie wrócił żywy. Nie jest to jednak prawda, bo ja wróciłam żywa. Kolejna legenda głosi, że w XVIII w. W Osetii przeszła plaga jakiejś choroby i członkowie rodzin chorych osób byli zamykani w mieście umarłych, dostawali tylko jedzenie i mieli czekać na śmierć. W kryptach można zobaczyć szczątki pochowanych tam ludzi. Podobno ludzie byli chowani w drewnianych konstrukcjach przypominających łodzie, żeby dusza mogła przebyć przez rzekę i dostać się do nieba. Osetyjczycy otaczają miasto umarłych czcią i szacunkiem.

Osetia Północna - ruiny rodowej baszty obronnej w wąwozie rzeki Fiagdon. Kamienne baszty są bardzo charakterystycznym elementem krajobrazu w tym regionie.

Osetia Północna - Biesłan – szkoła – miejsce ogromnej tragedii. 1 września 2004r. szkoła w Biesłanie została opanowana przez czeczeńskich terrorystów. Po dwóch dniach negocjacji nastąpił szturm wojsk rosyjskich. Zginęło około 400 osób w tym 170 dzieci a około 700 osób zostało rannych. Zakładnicy byli przetrzymywani w sali gimnastycznej. Na ścianach Sali gimnastycznej umieszczone są fotografie ofiar. Odwiedzający przynoszą zabawki, kwiaty, słodycze. Ofiary zamachu zostały pochowane na cmentarzu w Biesłanie nazwanym Miastem Aniołów.

Pomnik Drzewo Żalu przed wejściem do Miasta Aniołów w Bieście.

Wąwóz rzeki Argun w Czeczenii.

Droga wzdłuż wąwozu rzeki Argun jest często uczęszczana przez wojskowe pojazdy, ponieważ w okolicznych lasach ukrywają się partyzanci i islamscy bojownicy. Przestrzegają o tym żołnierze stacjonujący w tej dolinie.

Dawniej wzdłuż doliny istniał system wież ostrzegawczo – obronnych, który umożliwiał przekazywanie ostrzeżeń. Takich wież było około 2 tys. W efekcie działań Rosji poczynwszy od czasów caratu a skończywszy na dwóch ostatnich wojnach w Czeczenii, pozostało ich 3 oryginalne i kilkanaście odbudowanych.

Wielki Meczet w centrum Groznego – jeden z największych w Europie, wykonany przez tureckich budowniczych. Meczet oficjalnie został otwarty w 2008r. Jednocześnie może się tam modlić ok. 10 tys. muzułmanów.

Centrum Groznego odbudowane po wojnie dzięki rosyjskim dotacjom. Reprezentacyjną ulicą w centrum Groznego jest Prospekt Putina.

Mała wioska w właściwie osada – 6 domów w rejonie Szatojskim. Spotaliśmy tam dwie młode Czechenki, które mówiły dobrze po polsku. Okazało się, że uczyły się w Białymstoku. Dzieciaki dostały trochę zabawek od uczestników naszej wyprawy.

Ruiny czeczeńskich wiosek, których mieszkańcy zostali wysiedleni. Najwięcej deportacji odbyło się za czasów Stalina.

Dagestan:

Dagestan - główna droga przez wieś Ajmaki – skończyło się na wyciągarce.

Dagestan – wieś Bałkhar – domy ocieplone krowimi placzkami.

ZAPRASZAMY DO DYSKUSJI NA FORUM
<http://ckfoto.pl/forum>